

**TRIUKŠMO ŠALTINIŲ VALDYTOJŲ, VEIKIANČIŲ AR
VYKLANČIŲ ŪKINĘ VEIKLĄ APSKRIČIŲ VIRŠININKŲ
PATVIRTINTOSE TRIUKŠMO PREVENCIJOS ZONOSE,
TRIUKŠMO PREVENCIJOS VEIKSMŲ PLANŲ IR ŠIŲ PLANŲ
ĮGYVENDINIMO ATASKAITŲ RENGIMAS
(Metodinės rekomendacijos)**

Vilnius
2008 m.

TURINYS

I. Bendrosios nuostatos	3
II. Triukšmo poveikis žmonių sveikatai.....	3
III. Apskritis viršinininko funkcijos įgyvendinant Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo nuostatas.....	6
IV. Triukšmo prevencijos zonos.....	7
V. Triukšmo šaltinių valdytojai	9
VI. Triukšmo prevencijos veiksmų planai	9
VII. Triukšmo prevencijos priemonės	11
VIII. Triukšmo prevencijos veiksmų planų įgyvendinimo ataskaitos	14
1 priedas. Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašas.....	15
2 priedas. Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašas	18
3 priedas. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atvejų sąrašas.....	25
4 priedas. Ūkinės komercinės veiklos rūšių, kurioms būtinas leidimas-higienos pasas, sąrašas	33

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Jau daugiau kaip 10 metų triukšmas Europos Sąjungoje pripažįstamas viena iš pagrindinių aplinkos problemų. Triukšmas prilyginamas oro, vandens ar dirvožemio taršai. Visuotinai pripažinta, kad pagrindiniai aplinkos triukšmo šaltiniai yra transportas. Kitas svarbus aplinkos triukšmo šaltinis yra pramoninė veikla. Miestuose didžiausią įtaką daro tankus gatvių tinklas, sankryžos, automobilių greitis, kelio danga. Triukšmo mastai priklauso nuo eismo intensyvumo. Plečiantis transporto ir pramonės infrastruktūroms, didėja ir aplinkos triukšmas.

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 164-5971) numato prievolę triukšmo šaltinių valdytojams, veikiantiems ar vykdančioms ūkinę veiklą apskrities virštininko patvirtintose triukšmo prevencijos zonose per 30 dienų nuo šių zonų patvirtinimo pateikti apskrities virštininkui derinti triukšmo prevencijos planus ir kasmet pateikti apskrities virštininkui triukšmo prevencijos planų įgyvendinimo ataskaitas.

Apskričių virštininkai turi teisę reikalauti, kad triukšmo šaltinių valdytojai patikslintų ar pakeistų triukšmo prevencijos veiksmų planus, keistų triukšmo šaltinių naudojimo trukmę ir darbo laiką.

Šių Triukšmo šaltinių valdytojų, veikiančių ar vykdančių ūkinę veiklą apskričių virštininkų patvirtintose triukšmo prevencijos zonose, triukšmo prevencijos veiksmų planų ir šių planų įgyvendinimo ataskaitų rengimo metodinių rekomendacijų paskirtis yra pateikti informaciją apie triukšmo šaltinių valdytojų, veikiančių ar vykdančių ūkinę veiklą apskričių virštininkų patvirtintose triukšmo prevencijos zonose, triukšmo prevencijos veiksmų planus, šių planų įgyvendinimo ataskaitas.

Šios metodinės rekomendacijos parengtos įgyvendinant Valstybinės triukšmo prevencijos veiksmų 2007–2013 metų programos įgyvendinimo 2007–2008 metų priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 564 (Žin., 2007, Nr. 67-2614), 1.11 priemonę „Parengti triukšmo šaltinių valdytojų, veikiančių ar vykdančių ūkinę veiklą apskričių virštininkų patvirtintose triukšmo prevencijos zonose, triukšmo prevencijos planų ir šių planų įgyvendinimo ataskaitų rengimo metodines rekomendacijas“.

II. TRIUKŠMO POVEIKIS ŽMONIŲ SVEIKATAI

Didėjant transporto srautams miestuose ir gyvenvietėse, besiplečiant pramonės veiklai, sparčiai didėja ir triukšmas. Ypač tai jaučia arti triukšmo šaltinių esančių daugiabučių namų gyventojai. Daugumoje miestų ir gyvenviečių triukšmas pagrįstai yra laikomas viena svarbiausių ekologinių problemų. Triukšmas trukdo darbui, poilsiui, neigiamai veikia žmonių sveikatą.

Pagrindiniai triukšmo šaltiniai yra transportas, pramonės įmonės, statybos darbai, vėdinimo įrenginiai.

Triukšmo poveikis gali daryti laikiną ar išliekančią įtaką darbuotojų, kuriuos veikia triukšmas, ir žmonių, gyvenančių šalia oro uostų, pramonės įmonių ar labai triukšmingų gatvių, organizmų fiziologinėms funkcijoms. Dėl ilgalaikio poveikio jautriems žmonėms gali išsivystyti padidėjęs kraujospūdis ar išeminė širdies liga, susijusi su aukštų triukšmo lygių poveikiu. Poveikio mastą ir trukmę lemia kiekvieno žmogaus fizinė būklė, gyvenimo būdas ir aplinkos sąlygos. Garsas taip pat sukelia refleksinę reakciją, ypač kai yra nepageidaujamas ir netikėtai pasireiškiantis.

Poveikis sveikatai priklauso nuo endogeninių (žmogaus organizmo savybės) ir egzogeninių (fizinė ir socialinė aplinka, gyvenimo būdas) veiksnių. Triukšmas yra tik vienas iš egzogeninių veiksnių. Tarp aplinkos veiksnių sukeltų sveikatos pažeidimų dėl aplinkos triukšmo atsiradę pažeidimai sudaro 24 proc. Įtakos sveikatai procesas gali būti skirtingas ir priklauso nuo žmogaus įgimtų ir įgytų savybių. Triukšmo poveikis gali sukelti biocheminius, fiziologinius ar psichosocialinius pokyčius, tokius kaip miego ir kasdieninės veiklos trikdymas, įtampa ir sudirginimas. Šie pokyčiai daugiau ar mažiau patenka į normalias organizmo biologinių pokyčių ribas. Šių pokyčių įtaka sveikatai priklauso nuo paveiktos organizmo sistemos funkcionavimo, pokyčių grįžtamumo ir trukmės, organizmo atsigavimo arba kompensacijos galimybių.

Triukšmas yra psichosocialinis stresorius, kuris aktyvina simpatinę nervų ir endokrininę sistemas. Stiprus triukšmo efektas pasireiškia esant ne tik dideliems triukšmo lygiams gyvenamojoje aplinkoje, tačiau daug svarbiau, kai tokios būsenos, kaip koncentracija, atsipalaidavimas ar miegas yra trikdomi net kai aplinkos triukšmo lygiai yra santykinai maži.

Vienos anksčiausiai pasireiškiančių organizmo reakcijų į triukšmą būna sudirginimas ir miego trikdymas. Nustatyta, kad esant tam pačiam triukšmo lygiui, žmonės skirtingai reaguoja į tam tikro transporto keliamą triukšmą. Labiausiai žmones dirgina oro transporto keliamas triukšmas, mažiausiai – traukinių keliamas triukšmas. Pavyzdžiui, kai triukšmo lygis yra 65 dBA, prognozuojama, kad dėl oro transporto keliamo triukšmo bus 48 proc. sudirgusių žmonių, dėl kelių transporto triukšmo – 35 proc., dėl traukinių triukšmo – 23 proc. Didžiausias dirginimas pasireiškia dėl didelių triukšmo lygių, kuriuos sukuria pravažiuojantys pavieniai automobiliai. Taip pat pastebėta, kad neigiamas požiūris į kitus triukšmo šaltinius (kaimynų, darbo) ir į savo gyvenamąją aplinką padidina dirginimo dėl kelių transporto triukšmo pasireiškimo atvejų skaičių. Labiau triukšmui jautrūs žmonės dažniau dirginami triukšmo poveikio nei mažiau triukšmui jautrūs asmenys.

Triukšmo sukeltų pakitimų organizme dydis priklauso nuo triukšmo charakterio, poveikio laiko ir trukmės paros laikotarpiu, bendros poveikio trukmės ir kitų aplinkos veiksnių.

Mokslininkų duomenimis, ilgalaikis triukšmo poveikis sukelia sveikatos pakitimus, kuriuos lydi širdies ritmo, raumenų tonuso, smegenų elektrinio aktyvumo pokyčiai, emocinė įtampa. Tyrimais įrodyta, kad 70 dBA triukšmas veikia centrinę ir vegetacinę nervų sistemą ir sukelia funkcinis nervų sistemos sutrikimus, skatina arterinės hipertenzijos ir išeminės širdies ligos atsiradimą.

Veikiant triukšmui sutrinka miegas, sumažėja darbingumas, sensomotorinių reakcijų greitis, vystosi neurozės, pasikeičia socialinė saviraiška. Triukšmo poveikį organizmui dažnai sustiprina toksinės medžiagos, virpesiai, nepalankus mikroklimatas. Individualus organizmo jautrumas, sveikatos būklė, amžius, jautrumas triukšmui dažnai lemia sukeliama efekto dydį.

Palanki socialinė, kultūrinė, ekonominė, technologinė aplinka gali sumažinti triukšmo sukulto streso poveikį sveikatai. Didelės įtakos turi ir asmenybės struktūra bei sugebėjimas įveikti stresą. Triukšmas sukelia biocheminius, fiziologinius, psichosocialinius pokyčius, tačiau jiems įtakos turi biologinės asmens savybės, poveikio trukmė, taip pat galimybė gerai pailsėti ar finansinės kompensacijos. Taigi, triukšmo poveikis sveikatai neatsiejamas nuo socialinės individo aplinkos. Triukšmo sukelti miego sutrikimai ir jų įtaka kitos dienos nuotakai ir galimybei gerai atlikti savo darbą yra kasdienio gyvenimo dalis. Tais atvejais, kai miego sutrikimai apsunkina fizinę, protinę ar socialinę saviraišką, jie tampa kliniškai pastebimais ir vertinami kaip sveikatos sutrikimai. Tyrimų duomenimis, miego sutrikimai didina miokardo infarkto riziką 1,6–2 kartus. Dėl besitęsiančio streso atsiranda vegetacinės nervų sistemos disfunkcija bei sutrumpėja lėto miego fazė.

Nustatyta, kad triukšmas darbo aplinkoje priskiriamas prie kenksmingų kraujotakos sistemos rizikos veiksnių, kurių žalingas poveikis pasireiškia tiesiogiai arba per tradicinius išeminės širdies ligos (hipertenzija, hiperlipidemija, ir kt.) rizikos veiksnius. Triukšmas darbo aplinkoje didina išeminės širdies ligos riziką per padidėjusį arterinį kraujospūdį, kuris pakyla nuo 5–15 mm/Hg.

Klausos nuovargis – tai laikinas klausos jautrumo sumažėjimas, kuris išsivysto ilgesnį laiką (kelias valandas ar dienas) veikiant intensyviai triukšmui. Gerai pailsėjęs tyloje paprastai klausos nuovargis praeina ir klausa atsikuria. Jeigu klausos perdirginimas ir nuovargis dažnai kartojasi, klausa palaipsniui silpnėja ir vystosi įvairaus laipsnio kurtumas.

Vystantis kurtumui pradžioje klausa susilpnėja tik aukštų dažnių (virš 4000 Hz) garsams, todėl pats žmogus to nejaučia. Jis neblogai dar girdi kalbą, radijo, televizijos skleidžiamus garsus, nes jie yra žemų ir vidutinių dažnių (vidutiniškai 200-4000 Hz) diapazone. Kad kurtumas jau prasidėjęs, gali nustatyti gydytojas, atlikęs specialų klausos audiometrinį tyrimą. Jeigu ir toliau būnama triukšme, liga progresuoja, žmogus pradeda negirdėti ne tik aukštų, bet ir vidutinių bei žemų dažnių garsų, išsivysto klausos pažeidimas bei dalinis arba ir visiškasis kurtumas. Sunkaus

laipsnio klausos pažeidimai dažniausiai išsivysto pramonės įmonių triukšmingų cechų darbininkams, žemės ūkio mechanizatoriams bei kitiems darbuotojams, kai triukšmo intensyvumas jų darbo vietose yra didesnis kaip 85 decibelai, o darbas triukšme tęsiasi 10 metų ir daugiau.

Triukšmo žala sveikatai neapsiriboja tik klausos pažeidimais. Ilgai veikiant intensyviu triukšmui, vystosi centrinės ir vegetacinės nervų sistemos funkciniai sutrikimai. Net nestiprus 60–70 decibelų triukšmas sukelia galvos skausmus, svaigimą, cypimą ausyse, nemigą, pablogėja atmintis, dėmesys, orientacija. Dėl tokio triukšmo 10–25 proc. sumažėja fizinis ir protinis darbingumas, pablogėja žmogaus klausos ir regos sensomotorinių reakcijų greitis, vibracinis jautrumas, judesių koordinacija, didėja gamybinių traumų rizika. Tyrimais nustatyta, kad triukšmas, kaip ilgai veikiantis lėtinis stresas, veikdamas per centrinę nervų sistemą, sukelia organizme įvairius neurohumoralinius ir vegetacinius sutrikimus, kurie gali sąlygoti įvairių ligų – hipertoninės ir išeminės širdies ligos, aterosklerozės, skrandžio ir dvylikapirštės žarnos lėtinių uždegimų, opaligės bei įvairių neurozių išsivystymą.

Vaikų ir jaunuolių klausa yra jautresnė triukšmui, todėl ji greičiau ir lengviau pažeidžiama. Daugelio šalių ausų-nosies ir gerklės ligų specialistai nustatė, kad dėl dabartinės visuotinės „triukšmo epidemijos“, ypač dėl stipraus, impulsinio charakterio muzikinio triukšmo, taikliai vadinamo „spragilų muzika“, net 30–40 proc. jaunuolių, kurių amžius 14–20 m., klausa yra pažeista. Be to, stiprus impulsinis monotoniškai besikartojantis triukšmas kenkia ne tik klausai. Jis dirgina centrinę nervų sistemą, keičia žmogaus charakterį ir jo elgesį, skatina individo grubumą bei agresyvumą. Aišku, kad dalinis klausos netekimas sukelia ne tik daug psichologinių problemų, bet apsunkina ir socialinę individo adaptaciją, apriboja profesinį tinkamumą. Klausos pažeidimai gali būti absoliuti kliūtis jaunuoliui pasirenkant profesiją. Neprigirdintis jaunuolis negalės pasirinkti muziko, pedagogo, gydytojo, vairuotojo, įrengimų bei aparatūros derintojo ir daugelio kitų profesijų.

III. APSKRITIES VIRŠININKO FUNKCIJOS ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIUKŠMO VALDYMO ĮSTATYMO NUOSTATAS

Apskričių viršininkai Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymu yra įpareigoti pagal savo kompetenciją vykdyti valstybinį triukšmo valdymą.

„12 straipsnis. Apskričių viršininkų kompetencija

Apskričių viršininkai:

- 1) įgyvendina patvirtintą Valstybinę triukšmo prevencijos veiksmų programą;
- 2) įtraukia triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones į regioninės plėtros planus ir jas įgyvendina;

3) atlieka apskrities lygmens teritorijų planavimo sprendinių, susijusių su triukšmo prevencija, analizę, vertinimą ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimą;

4) atlieka triukšmo prevenciją statybos valstybinės priežiūros metu;

5) nustato pavaldžių viešojo administravimo institucijų kompetenciją triukšmo valdymo srityje ir prižiūri, kaip ji įgyvendinama;

6) atlieka kitas triukšmo valdymo funkcijas, numatytas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose“.

Apskrities lygmens teritorijų planavimo sprendinių analizę, vertinimą ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimą apskritis atlieka vadovaudamasi šiais teisės aktais:

1. Teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617) (2 straipsnio 38 punktas. Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas – teritorijų planavimo proceso etapas, kurio metu surenkama ir analizuojama informacija, jos pagrindu (nustatytais aspektais ir tvarka) įvertinamas rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo galimas teigiamas ir (ar) neigiamas ilgalaikis ir (ar) trumpalaikis poveikis.);

2. Aplinkos apsaugos įstatymu, (Žin., 1992, Nr. 5-75); (1 straipsnio 17 dalis. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas – tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, kurio metu rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, teikiamos konsultacijos, atsižvelgiama į vertinimo bei konsultacijų rezultatus prieš priimant ir (arba) tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir (arba) tvirtinimo);

3. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (Žin., 2005, Nr. 84-3105);

4. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu (Žin., 2002, Nr. 56-2225);

5. Visų minėtų įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai, susiję su poveikio vertinimu, strateginiu pasekmių aplinkai vertinimu (kartu ir sveikatai) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimu.

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo apskričių viršininkams pavesta triukšmo poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nuostata siekiama, kad prieš priimant sprendimus atitinkama veikla būtų įvertinta nepamirštant triukšmo aspekto (triukšmas sumažės/padidės/nepakis; turės teigiamų/neigiamų pasekmių sveikatai ir pan.).

IV. TRIUKŠMO PREVENCIJOS ZONOS

Triukšmo prevencijos zonos – gyvenamųjų vietovių teritorijos, kuriose būtina įgyvendinti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones.

Triukšmo prevencijos zonomis rekomenduojama skirti gyvenamąsias teritorijas, visuomeninius parkus ar kitas viešąsias bei gamtos zonas, skirtas rekreacinei žmonių veiklai ir poilsiui. Nustatant triukšmo prevencijos zonas išskirtinis dėmesys turėtų būti skiriamas teritorijoms šalia mokyklų ir ligoninių bei kitų triukšmui jautrių objektų.

Triukšmo prevencijos zonų nustatymo kriterijumi yra triukšmo ribinių dydžių, nustatytų Lietuvos higienos normoje HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-555 (Žin., 2007, Nr. 75-2990) (toliau – Lietuvos higienos norma), viršijimai. Papildomais kriterijais taip pat gali būti gyventojų apklausų metu nustatytas gyventojų nepasitenkinimo triukšmu įvertinimas, visuomenės skundai.

Triukšmo prevencijos zonos identifikuojamos atliekant akustinius aplinkos triukšmo tyrimus, lokalų triukšmo kartografavimą modeliavimo būdu, atliekant gyventojų skundų ar apklausų analizę.

Triukšmo prevencijos zonos yra tos zonos, kuriose esančių triukšmo šaltinių valdytojų ar triukšmo šaltinių valdytojų, esančių šalia triukšmo prevencijos zonos, veiklos sukeliamas triukšmas daro įtaką akustinei triukšmo prevencijos zonos aplinkai, veiklos keliamas triukšmas triukšmo prevencijos zonoje viršija Lietuvos higienos normoje nustatytus triukšmo ribinius dydžius, savivaldos institucijų patvirtintus triukšmo savivaldybės teritorijoje rodiklius (Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 5 punktas), sukelia apklausų būdu įvertintą gyventojų nepasitenkinimą, ar dėl triukšmo šaltinių valdytojų vykdomos veiklos keliamo triukšmo gaunama visuomenės skundų.

Remiantis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatomis, gyvenamųjų vietovių teritorijas, kuriose būtina įgyvendinti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones (triukšmo prevencijos zonas) tvirtina savivaldybės. Remiantis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 12 straipsnio 2 dalimi, apskričių viršininkams numatyta įtraukti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones į regioninės plėtros planus ir jas įgyvendinti.

Remiantis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatomis, gyvenamųjų vietovių teritorijas, kuriose būtina įgyvendinti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones (triukšmo prevencijos zonas), tvirtina savivaldybės. Apskritis viršininkas savivaldybių institucijų patvirtintas triukšmo prevencijos zonas įtraukia į regioninės plėtros planus.

Informacija apie patvirtintas triukšmo prevencijos zonas turi būti viešai skelbiama. Patvirtintas triukšmo prevencijos zonas rekomenduojama skelbti interneto tinklalapyje taikant grafinius vaizdavimo būdus.

V. TRIUKŠMO ŠALTINIŲ VALDYTOJAI

Triukšmo šaltinio valdytojo sąvoką apibrėžia Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 2 straipsnio 24 dalis: „triukšmo šaltinio valdytojas – triukšmo šaltinio savininkas arba kitas asmuo, teisėtai valdantis triukšmo šaltinį“.

Triukšmo šaltinių valdytojai – ūkinės veiklos, kurioje naudojami triukšmo šaltiniai, vykdytojai.

Šiose metodinėse rekomendacijose minimi triukšmo šaltinių valdytojai gali būti nustatomi pagal ūkinės veiklos rūšių sąrašą, pateikiamą Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105) prieduose (žr. šių rekomendacijų 1 ir 2 priedą), Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atvejų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. V-50 (Žin., 2003, Nr.18-794; 2004, Nr. 109-4091) (žr. šių rekomendacijų 3 priedą).

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas nustato tam tikrus ūkinės veiklos apribojimus. Triukšmo prevencijos zonose ūkio subjektams draudžiama planuoti ir vykdyti ūkinę veiklą, kuriai naudojami nauji triukšmo šaltiniai, kol bus gautas leidimas-higienos pasas. Nuostata taikoma ūkinės veiklos vykdytojams pagal Ūkinės komercinės veiklos rūšių, kurioms būtinas leidimas-higienos pasas, sąrašą (žr. šių rekomendacijų 4 priedą), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. V-791 (Žin., 2007, Nr. 106-4352).

Šios metodinės rekomendacijos taikomos triukšmo šaltinių valdytojams, tiek esantiems triukšmo prevencijos zonose, tiek esantiems šalia triukšmo prevencijos zonos triukšmo šaltinių valdytojams, kurių veiklos sukeliamas triukšmas daro įtaką akustinei triukšmo prevencijos zonos aplinkai.

VI. TRIUKŠMO PREVENCIJOS VEIKSMŲ PLANAI

Triukšmo prevencijos veiksmų planai – planai, skirti triukšmo problemoms ir jo poveikiui valdyti, pririnkus įskaitant ir triukšmo mažinimą.

Triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonės turi būti įgyvendintos triukšmui jautriose teritorijose. Prioritetai turi būti skiriami gyventojų apsaugai gyvenamosiose teritorijose, visuomeniniuose parkuose ar kitose viešosiose bei gamtos zonose. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama teritorijų šalia mokyklų ir ligoninių bei kitų triukšmui jautrių pastatų apsaugai.

Triukšmo prevencijos veiksmų planų pagrindiniu kriterijumi triukšmo prevencijos ar mažinimo priemonėms įgyvendinti yra Lietuvos higienos normoje nustatytų triukšmo ribinių dydžių

viršijimai. Papildomais kriterijais taip pat gali būti apklausų būdu nustatytas gyventojų nepasitenkinimas triukšmu, skundai.

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostatos reikalauja, kad triukšmo šaltinių valdytojai, veikiantys ar vykdančys ūkinę veiklą apskrities viršininko patvirtintose triukšmo prevencijos zonose, per 30 dienų nuo šių zonų patvirtinimo pateiktų apskrities viršininkui derinti triukšmo prevencijos veiksmų planus.

Triukšmo šaltinių valdytojai, kurie vykdo veiklą triukšmo prevencijos zonose, ar jų veiklos sukeltas triukšmas daro įtaką akustinei triukšmo prevencijos zonos aplinkai, rengia triukšmo prevencijos veiksmų planus, kuriuose turi būti numatytos priemonės, mažinančios triukšmo šaltinių įvairovę ir (ar) skaičių, užkertančių kelią viršyti triukšmo ribinius dydžius ir (ar) mažinančių triukšmo šaltinių garso slėgio, galios, stiprumo, energijos lygius.

Triukšmo prevencijos veiksmų planai rengiami vienerių metų laikotarpiui ir apskrities viršininkui kasmet teikiamos ataskaitos apie šių planų įgyvendinimą.

Triukšmo prevencijos veiksmų planuose rekomenduojami šie elementai:

- 1) informacija apie ūkio subjektą, triukšmo šaltinių aprašymas;
  - 2) Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo II skyriaus 29 (triukšmo kontrolė), 30 (įrenginio eksploatavimo laiko ribojimas), 31 (triukšmo kontrolė ir matavimai. Duomenys apie triukšmo šaltinių charakteristikas) punktų ir 42 lentelės (triukšmo šaltinių ir parametrų suvestinė) duomenis (jei triukšmo šaltinio valdytojui išduotas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas (pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. D1-330 (Žin., 2002, Nr. 85-3684; 2005, Nr. 103-3829));
  - 3) triukšmo prevencijos zonos, kuriai daroma įtaka, aprašymas;
  - 4) triukšmo įvertinimo rezultatai;
  - 5) konsultacijų su visuomene įrašai, gyventojų apklausų duomenys (jei tokie yra);
  - 6) prognozuojamas apytikris triukšmo veikiamų žmonių skaičius, problemų nustatymas ir taisytina situacija;
  - 7) informacija apie triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones, kurias planuojama įgyvendinti, planuojamą priemonių efektyvumą, planuojamus įgyvendinimo terminus;
  - 8) informacija apie planuojamas triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių diegimo ir įgyvendinimo išlaidas;
  - 9) informacija apie numatomą įdiegtų priemonių efektyvumo įvertinimą įdiegus priemones;
- Veiksmai, kurių triukšmo šaltinių valdytojai ketina imtis, gali būti šie:
- a) techninės priemonės triukšmo šaltiniuose;

- b) mažiau triukšmo skleidžiančių šaltinių parinkimas;
- c) triukšmo šaltinių skaičiaus mažinimas;
- d) garso perdavimo sumažinimas;
- e) transporto planavimas.

Derinant triukšmo prevencijos veikslių planus apskričių viršininkai turi teisę reikalauti, kad triukšmo šaltinių valdytojai patikslintų ar pakeistų triukšmo prevencijos veikslių planus, keistų triukšmo šaltinių naudojimo trukmę ir darbo laiką.

Su apskrities viršininku suderintas triukšmo prevencijos veikslių planas tvirtinamas triukšmo šaltinių valdytojo įsakymu.

VII. TRIUKŠMO PREVENCIJOS PRIEMONĖS

Triukšmo mažinimas šaltiniuose

Triukšmo mažinimui šaltiniuose gali būti naudojamos kelios principinės technikos. Pirmiausia triukšmo spinduliavimas gali būti mažinamas triukšmo šaltinyje įrengiant slopintuvus ar triukšmo izoliacinius skydus. Pavyzdžiais gali būti kai triukšmo šaltinis įrengiamas rūsyje, tunelyje su izoliacija, įrengiami ratų ir geležinkelio bėgių virpesių slopintuvai (dempferiai), arti triukšmo šaltinio įrengiamos triukšmo užtvaros.

Kai kuriais atvejais triukšmo išvengiama dėl reguliarios priežiūros. Pavyzdžiu gali būti variklių detalių keitimas (pramonėje, orlaiviuose ir kelių transporte), kelio dangos priežiūra, geležinkelio bėgių ir ratų paviršiaus priežiūra (šlifavimas).

Kitas būdas yra pakeisti turimus triukšmo šaltinius mažiau triukšmingais. Diegiamos naujos technologijos, leidžiančios pagaminti tylesnius automobilius ar orlaivius, tylesnius variklius, kuriamos tylesnės kelios dangos. Geležinkelių ir orlaivių transporte šis procesas yra lėtesnis dėl šių transporto priemonių ilgos naudojimo trukmės.

Per paskutiniuosius dešimt metų dyzeliniu kuru varomų variklių skleidžiamas triukšmas, kaip ir azoto oksidų emisijos buvo sumažintas. Po automobilių pramonėje pasiektų patobulinimų tylesni varikliai, nors ir pavėlavę, pasiekė ir pramonę. Per artimiausius 10 metų numatomas triukšmo sumažėjimas 10 dB. Prie triukšmo mažinimo ateityje gali prisidėti kuro elementų naudojimas.

Elektriniai varikliai dažniausiai naudojami siurbliuose. Dažniausiai triukšmą kelia variklių aušinimo elementai. Tarp senesnių (daugiau kaip 10 metų senumo) ir šiuolaikinių variklių sukeliama triukšmo gali būti didesnis nei 6 dB skirtumas. Triukšmas gali būti sumažintas mažinant variklio sūkių skaičių. Be to, siekiant sumažinti triukšmą, gerai tinka vandens aušinimo sistemos.

Pramonėje dažniausiai naudojami išcentriniai ventiliatoriai. Jie dažniausiai naudojami oro tiekimo ir išmetimo sistemose. Dar jie gali būti pritaikomi gabenimo, siurbimo ar aušinimo įrenginiuose. Tyrimai parodė, kad aušinimo šachtose įrengti ventiliatoriai yra tylesni ir skleidžia iki 10 dB mažesnę triukšmą nei tradiciniai jų analogai. Paprastai ventiliatorių triukšmas gali būti sumažintas naudojant slopintuvus vamzdžiuose, įrengus papildomą garso izoliaciją ventiliacijos tvirtinimuose ar panaudojant tylesnius elektrinius variklius.

Triukšmas, kurį skleidžia vožtuvai, gali būti sumažintas naudojant mažesnio triukšmingumo vožtuvus kartu su vamzdyno izoliacija. Mažas vožtuvų triukšmingumas pasiekiamas pritaikant laipsnišką slėgio mažinimą ir mažinant turbulenciją. Priklausomai nuo vožtuvo tipo, srauto greičio, galima pasiekti triukšmo sumažėjimą 10–15 dB.

Garso perdavimo sumažinimas

Nors įrenginio patalpinimas pastate nėra triukšmo mažinimas šaltinyje, tačiau tokia praktika taikoma plačiai. Tokios priemonės dažniausiai taikomos kompresoriams, garo ir dujų turbinoms. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į tai, kad šiuo atveju pastate yra kaupiama šiluma, kurią reikia papildomai pašalinti (dažniausiai reikia įrengti papildomą vėdinimą). Užtvaros nėra geriausias sprendimas, tinkantis visiems atvejams, nes dažniausiai iškyla saugos darbe problemų. Izolijuojant vamzdynus galima vadovautis ISO 15665:2003 „Akustinė vamzdynų, vožtuvų ir flanšų izoliacija“, kuriame pateikiamas įvairių izoliacijos klasių efektas.

Be aukščiau išvardintų triukšmo mažinimo priemonių šaltiniuose, plačiai naudojamos triukšmo šaltinių užtvaros. Šio tipo užtvaros priskiriamos prie triukšmo mažinimo šaltinyje, jei jos įrengtos įmonės teritorijoje. Stogai, užtvaros, akustiškai sugeriančios medžiagos yra tipinės pramoninės veiklos triukšmo mažinimo priemonės.

Kelių transportas

Kelių transporto atveju siekiant sumažinti automobilių sukeltą triukšmą, galima keisti daugelį parametrų:

- 1) eismo intensyvumas: automobilių skaičius per tam tikrą laiko tarpą atitinkamame kelio ruože;
- 2) transporto srauto sudėtis (eismo srautą sudarančių transporto priemonių tipas);
- 3) eismo sąlygos (automobilių srauto dinamika – greitis, įsibėgėjimas, greičio mažinimas, stabdymas ir startas).

Geležinkelių transportas

Infrastruktūros organizavimas ir kokybė daro didelę įtaką traukinių eismo sąlygoms. Gerai suprojektuota infrastruktūra sumažina sustojimų skaičių ir tuo pačiu stabdymų ir įsibėgėjimų skaičių.

Viadukai, pakankamas skaičius geležinkelių kelių transporto koridoriuje yra palankus eismo sąlygoms. Kitos sustojimų skaičiaus mažinimo priemonės yra šios:

- 1) techninių gedimų skaičiaus mažinimas;
- 2) gerai funkcionuojantis eismo organizavimas (greitas ir efektyvus programavimas);
- 3) kritinių sustojimų dėl infrastruktūros gedimų skaičiaus mažinimas;
- 4) kritinių sustojimų dėl traukinių gedimų skaičiaus mažinimas (tiek traukinių gedimai, tiek eismo organizacinės problemos).

Techninių problemų sprendimo laiko mažinimas:

- 1) greitas eismo valdymo kompiuterių programų pataisymas ar pakeitimas;
- 2) geležinkelių įmonių bendradarbiavimas;
- 3) eismo organizavimo programos;
- 4) efektyvios prioritetų taisyklės (tarptautiniai traukiniai, miesto traukiniai, stojantys traukiniai, prekiniai traukiniai ir t.t.).

Traukinių parkas skirstomas į skirtingas triukšmo kategorijas. Traukinių sukeltas triukšmas labiausiai susijęs su geležinkelio šuolių ir ratų nelygumais.

Ratų nelygumus galima nustatyti atliekant traukinių ir (ar) stabdžių sistemos priežiūros darbus. Triukšmo intensyvumą geležinkelių transporto eismo sudėties atžvilgiu galima sumažinti mažinant šuolių ir ratų nelygumus. Tai:

- 1) tylios traukinių kategorijos (stabdžių sistemos, kurios išlaiko ratus lygiais) jautriais paros periodais;
- 2) ratų priežiūra;
- 3) geležinkelio kelių šlifavimo režimas;
- 4) neprižiūrimų geležinkelio kelių vengimas.

Oro transportas

Skrydžių operacijos ir trajektorijos, pagal kurias orlaiviai pakyla ir tupia, gali būti naudojamos siekiant sumažinti triukšmo, kurį patiria vietos gyventojai, intensyvumą. Tai aktualu, nes trajektorijos gali būti koreguojamos nepažeidžiant saugumo reikalavimų apribojimų, siekiant aplenkti gyvenamąsias teritorijas ir vietoj to skristi virš pramoninių zonų ir miškų.

Triukšmo mažinimo procedūros (noise abatement procedures (NAPs) gali būti taikomos tiek kylant, tiek tupiant. Kylant tokios procedūros apima orlaivių variklių traukos sumažinimą, siekiant sumažinti kylančio orlaivio sklaidžiamo triukšmo poveikį šalia oro uosto gyvenantiems žmonėms. ICAO apibrėžusi dvi tokio tipo triukšmo mažinimo procedūras (NADP1 ir NADP2), kurios taikomos tiek arčiau, tiek ir atokiau nuo oro uostų, atsižvelgiant į situaciją.

Dėl mažesnės traukos orlaivis lėčiau kyla ir dėl to triukšmas skleidžiamas arčiau žemės (arčiau jautrių zonų). Laikas, per kurį naudojama mažesnė variklių trauka, priklauso nuo gyvenamųjų teritorijų atstumo iki oro uosto.

VIII. TRIUKŠMO PREVENCIJOS VEIKSMŲ PLANŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostatos reikalauja triukšmo šaltinių valdytojams kasmet pateikti apskrities viršininkui triukšmo prevencijos planų įgyvendinimo ataskaitas.

Triukšmo prevencijos veiksmų planų įgyvendinimo ataskaitose rekomenduojama ši informacija:

- 1) ūkio subjekto ir triukšmo šaltinių aprašymas;
- 2) triukšmo prevencijos zonos, kuriai daroma įtaka, aprašymas;
- 3) triukšmo įvertinimo rezultatai, konsultacijų su visuomene įrašai, gyventojų apklausų duomenys iki triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įdiegimo;
- 4) įdiegtos triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonės, planuotas priemonių efektyvumas;
- 5) triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių diegimo pradžios ir pabaigos laikas;
- 6) triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įgyvendinimo išlaidos;
- 7) akustinių triukšmo matavimų (lokalaus triukšmo kartografavimo) rezultatai;
- 8) gyventojų apklausų rezultatai įdiegus triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones;
- 9) apytikris žmonių, patyrusių triukšmo sumažėjimą, skaičius.

PRIEDAI**1 priedas****PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS, KURIOS POVEIKIS APLINKAI
PRIVALO BŪTI VERTINAMAS,
RŪŠIŲ SĄRAŠAS**

1. Žemės ir vandens ūkis:
  - 1.1. Kiaulininkystė (900 ir daugiau paršavedžių; 3 000 ir daugiau kitų kiaulių);
  - 1.2. Vištų auginimas (85 000 ir daugiau broilerių; 60 000 ir daugiau vištų);
  - 1.3. Užtvankų ir kitų įrenginių, skirtų vandens sulaikymui ar ilgalaikiam saugojimui, įrengimas (daugiau kaip 5 milijonai m³ vandens tūrio arba kai vandens paviršiaus plotas didesnis kaip 250 ha).
2. Gavyba ir perdirbamoji pramonė:
  - 2.1. Naftos gavyba ar jos perdirbimas (išskyrus tepalo gamybą iš nevalytos naftos);
  - 2.2. Gamtinių dujų gavyba (kai išgaunama daugiau kaip 500 000 m³ per parą);
  - 2.3. Durpių gavyba (kai gavybos plotas – 150 ha ir didesnis);
  - 2.4. Kitų naudingųjų iškasenų kasyba ar akmens skaldymas (kai kasybos plotas – 25 ha ir didesnis).
3. Energetika:
  - 3.1. Šiluminių elektrinių bei kitų deginimo įrenginių, įskaitant pramoninius įrenginius elektrai, garui gaminti ar vandeniui šildyti, įrengimas (kai įrenginių galingumas – 300 MW ir didesnis);
  - 3.2. Atominių elektrinių ar kitų branduolinių reaktorių įrengimas bei tokių elektrinių ar reaktorių(*) demontavimas ar uždarymas;
  - 3.3. Branduolinio kuro gamyba, perdirbimas, sodrinimas, saugojimas ar laidojimas;
  - 3.4. Anglies arba bituminio skalūno dujinimas ar suskystinimas (kai įrenginių pajėgumas – 500 ir daugiau tonų per parą).
4. Metalų gamybos ir perdirbimo pramonė:
  - 4.1. Plieno ir ketaus pirminis lydymas;
  - 4.2. Spalvotųjų metalų gamyba iš rūdų, koncentratų ar antrinių žaliavų chemiais, metalurgijos ar elektrolizės būdais.
5. Mineralinių statybinių medžiagų pramonė:

Asbesto gavyba ar perdirbimas, asbesto ar gaminių, kuriuose yra asbesto, perdirbimas (kai gaminių, kuriuose yra asbesto, pagaminama 20 000 ir daugiau tonų per metus; frikcinių medžiagų – kai per metus pagaminama 50 ir daugiau tonų; kitais asbesto panaudojimo atvejais – kai per metus naudojama 200 ir daugiau tonų asbesto).

6. Chemijos pramonė:

6.1. Organinių cheminių medžiagų, neorganinių cheminių medžiagų, fosforo, azoto ar kalio trąšų (įskaitant kompleksines trąšas), kitų agrocheminių medžiagų (įskaitant biocidus), farmacinių produktų gamyba pramoniniu mastu;

6.2. Naftos, naftos produktų bei cheminių medžiagų saugojimo statinių (sandėlių ar aikštelių) statyba (kai talpa – 200 000 ir daugiau tonų);

6.3. Sprogmenų gamyba.

7. Medienos ir popieriaus pramonė:

7.1. Popieriaus ar kartono gamyba (kai gamybos pajėgumas – 200 ir daugiau tonų per parą);

7.2. Medienos masės gamyba.

8. Inžineriniai statiniai:

8.1. Jūros uostų, priplaukų ar terminalų (pakrovimo ar iškrovimo) įrengimas (laivams, kurių keliamoji galia, – 1 350 ir daugiau tonų);

8.2. Vidaus vandenų kelių, uostų, priplaukų ar terminalų (pakrovimo ar iškrovimo) įrengimas (laivams, kurių keliamoji galia, – 1 350 ir daugiau tonų);

8.3. Magistralinių ar krašto automobilių kelių tiesimas;

8.4. Kelių, turinčių keturias ir daugiau eismo juostų, tiesimas ar kelių, turinčių mažiau negu keturias eismo juostas, rekonstravimas įrengiant keturias ar daugiau eismo juostų (kai tiesiamas ar rekonstruojamas 10 km ar ilgesnis nenutrūkstamas kelio ruožas);

8.5. Pagrindinių viešojo naudojimo geležinkelių tiesimas;

8.6. Oro uostų ar aerodromų įrengimas (kai kilimo ir tūpimo takas – 2 100 m arba ilgesnis);

8.7. Dujų, naftos ar cheminių medžiagų tiekimo vamzdynų tiesimas (kai vamzdžio skersmuo – 800 ir daugiau milimetrų, o ilgis – 40 ir daugiau kilometrų);

8.8. Antžeminių elektros perdavimo linijų tiesimas (kai įtampa – 110 kV ar aukštesnė, o linijos ilgis – 15 ir daugiau kilometrų).

9. Kitos planuojamos ūkinės veiklos rūšys:

9.1. Vandenviečių įrengimas (kai pajėgumas – 10 milijonų ir daugiau m³ per metus);

9.2. Požeminių vandenų dirbtinis papildymas (kai per metus papildoma 10 milijonų ir daugiau m³ vandens);

9.3. Nuotėkio perskirstymas upių baseinams (kai per metus perskirstoma 100 milijonų ir daugiau m⁽³⁾ vandens) ar vandens išteklių perskirstymas upių baseinams (kai daugiametis vidutinis baseino, iš kurio imamas vanduo, nuotėkis yra 2 000 milijonų ir daugiau m⁽³⁾ vandens per metus ir perskirstoma 5 procentai ir daugiau šio nuotėkio);

9.4. Miestų, miestelių ar kaimų nuotekų valymo įrenginių įrengimas (kai įrenginiai gali išvalyti 50 000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkantį teršalų kiekį);

9.5. Radioaktyviųjų atliekų apdorojimo, naudojimo, saugojimo, laidojimo ar šalinimo įrenginių įrengimas bei šių įrenginių eksploatacijos nutraukimas;

9.6. Pavojingų atliekų šalinimas jas deginant ar apdorojant cheminiu būdu, kaip nurodyta Atliekų tvarkymo įstatymo 3 priede (D9 būdas), ar jų šalinimas pavojingų atliekų sąvartyne;

9.7. Nepavojingų atliekų naudojimas energijai gauti ar šalinimas jas deginant ar apdorojant cheminiu būdu, kaip nurodyta Atliekų tvarkymo įstatymo 3 priede (D9 būdas) (kai numatoma naudoti ar šalinti 100 ir daugiau tonų per parą atliekų);

10. Į Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašą įrašytos planuojamos ūkinės veiklos pakeitimas ar išplėtimas tais atvejais, kai toks pakeitimas ar išplėtimas atitinka šiame priede nustatytus ribinius dydžius, jei jie yra nustatyti.

**PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS, KURIAI TURI BŪTI ATLIEKAMA
ATRANKA DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO,
RŪŠIŲ SĄRAŠAS**

1. Žemės ir vandens ūkis, miškininkystė:

1.1. Kiaulininkystė (mažiau kaip 900, bet daugiau kaip 200 paršavedžių; mažiau kaip 3 000, bet daugiau kaip 700 kitų kiaulių);

1.2. Kitų naminių gyvulių auginimas (daugiau kaip 200 gyvulių);

1.3. Vištų auginimas (mažiau kaip 85 000, bet daugiau kaip 10 000 broilerių; mažiau kaip 60 000, bet daugiau kaip 10 000 vištų);

1.4. Kitų paukščių auginimas (daugiau kaip 10 000 kitų paukščių);

1.5. Žuvų auginimas ar veisimas (jūroje ar tvenkiniuose, kurių plotas didesnis kaip 5 ha);

1.6. Vandentvarkos įrenginių žemės ūkio reikmėms, įskaitant sausinimo ir drėkinimo sistemas, įrengimas (kai užimamas plotas didesnis kaip 5 ha);

1.7. Užtvankų ir kitų įrenginių, skirtų vandens sulaikymui ar nuolatiniam saugojimui, įrengimas (mažiau kaip 5 milijonai m³), bet daugiau kaip 200 000 m³ vandens tūrio arba kai jų vandens paviršiaus plotas mažesnis kaip 250 ha, bet didesnis kaip 10 ha);

1.8. Nesukultūrintų žemės plotų panaudojimas intensyvaus žemės ūkio reikmėms (kai naudojamas didesnis kaip 0,5 ha plotas);

1.9. Kompleksinių žemėtvarkos projektų, numatančių kaimų žemėvaldos pakeitimus, įgyvendinimas;

1.10. Miško įveisimas ar miško iškirtimas siekiant pakeisti žemės naudojimą (kai plotas – daugiau kaip 1 ha miestuose ir daugiau kaip 10 ha kaimo vietovėse);

1.11. Žemės plotų atgavimas iš jūros.

2. Gavyba ir perdirbamoji pramonė:

2.1. Durpių gavyba (kai gavybos plotas – mažiau kaip 150 ha, bet daugiau kaip 0,5 ha);

2.2. Gamtinių dujų gavyba ar perdirbimas (kai išgaunama ar perdirbama mažiau kaip 500 000 m³ per parą);

2.3. Kitų naudingųjų iškasenų kasyba ar akmens skaldymas (kai kasybos plotas – mažiau kaip 25 ha, bet daugiau kaip 0,5 ha);

2.4. Mineralinių ar organinių medžiagų gavyba iš jūrų, ežerų ar upių dugno;

2.5. Giluminių gręžinių (geoterminių, vandens tiekimo, mineralinio vandens gavybos ir kt., išskyrus gręžinius, skirtus grunto stabilumui tirti) įrengimas;

2.6. Šachtų tipo kasyklų įrengimas.

3. Energetika:

3.1. Šiluminių elektrinių bei kitų deginimo įrenginių ar kitokių pramoninių įrenginių elektrai, garui gaminti arba vandeniui šildyti įrengimas (kai įrenginių galingumas – mažiau kaip 300 MW, bet daugiau kaip 20 MW);

3.2. Garo ar karšto vandens tiekimo vamzdynų tiesimas (kai ilgis – daugiau kaip 2 km);

3.3. Dujų saugyklų įrengimas (kai talpa – daugiau kaip 10 000 m³);

3.4. Kito iškastinio kuro saugojimo statinių (sandėlių ar aikštelių) statyba (kai talpa – daugiau kaip 1 000 tonų);

3.5. Briketų gamyba iš anglių ar lignito;

3.6. Vandens jėgainių (hidroelektrinių, malūnų, lentpjūvių ar kitų jėgainių, naudojančių sukauptą vandens energiją) įrengimas (kai galingumas – daugiau kaip 0,1 MW);

3.7. Vėjo jėgainių įrengimas (kai aukštis, įskaitant sparnų ilgį, – daugiau kaip 10 m ar turinčių 2 ar daugiau turbinų).

4. Metalų gamybos ir perdirbimo pramonė:

4.1. Metalų rūdų perdirbimas;

4.2. Juodųjų metalų (įskaitant ketų ir plieną) gamyba (pirminis ar antrinis lydymas arba liejimas);

4.3. Juodųjų metalų perdirbimas, įskaitant karštą valcavimą, kalimą, presavimą, štapavimą, profiliavimą ir apsauginės aplydytosios dangos taikymą;

4.4. Spalvotųjų metalų (išskyrus tauriuosius) lydymas ar liejimas, įskaitant antrinių žaliavų perdirbimą (valymą, liejimą ir t. t.) (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 30 tonų per parą);

4.5. Metalų ar plastikų paviršių apdorojimas elektrolizės ar cheminiais būdais (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 50 000 m² per metus);

4.6. Variklinių transporto priemonių ar jų variklių gamyba bei surinkimas (kai pagrindinis plotas – daugiau kaip 1 000 m²);

4.7. Laivų statyba ar remontas;

4.8. Orlaivių gamyba ar remontas;

4.9. Geležinkelių įrangos gamyba ar remontas (kai pagrindinis plotas – daugiau kaip 1 000 m²);

4.10. Metalų kalimas, presavimas ar štapavimas sprogstamuoju būdu.

5. Mineralinių statybinių medžiagų pramonė:

5.1. Kokso gamyba (sausas anglių distiliavimas);

5.2. Asbesto gavyba ar perdirbimas, asbesto ar gaminių, kuriuose yra asbesto, perdirbimas (kai gaminių, kuriuose yra asbesto, pagaminama mažiau kaip 20 000 tonų per metus; frikcinių medžiagų – kai per metus pagaminama mažiau kaip 50 tonų; kitais asbesto panaudojimo atvejais – kai per metus naudojama mažiau kaip 200 tonų asbesto);

5.3. Stiklo ar stiklo pluoštų gamyba;

5.4. Mineralinių medžiagų lydymas, įskaitant mineralinių pluoštų gamybą (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 10 tonų per parą);

5.5. Keramikos gaminių gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 3 tonos per parą);

5.6. Cemento gamyba;

5.7. Betoninių statybinių medžiagų ar konstrukcijų gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 000 m³ per metus);

5.8. Degto molio plytų, plytelių ir statybinių dirbinių gamyba.

6. Chemijos pramonė:

6.1. Tepalo gamyba iš nevalytos naftos;

6.2. Farmacijos produktų (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 1 tona per parą), pesticidų (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 tonos per parą), dažų ir lakų (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 10 tonų per parą), elastomerų (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 10 tonų per parą), peroksidų (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 tonos per parą), tarpinių produktų (kai pagaminama daugiau kaip 10 tonų per parą) gamyba ar perdirbimas;

6.3. Naftos, naftos produktų bei cheminių medžiagų saugojimo statinių (sandėlių ar aikštelių) statyba (kai talpa – mažiau kaip 200 000, bet daugiau kaip 5 000 tonų);

6.4. Dirbtinių odų ar dirbtinio pluošto gamyba.

7. Maisto ir tabako pramonė:

7.1. Augalinių ar gyvulinių riebalų bei aliejaus gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 tonos per parą);

7.2. Augalinių ar gyvulinių maisto produktų pakavimas ar konservavimas (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 tonos per parą);

7.3. Pieno ar jo produktų perdirbimas (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 50 tonų per parą);

7.4. Salyklo ar alaus gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 10 tonų salyklo per parą ar 10 000 litrų alaus per parą);

7.5. Duonos gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 10 tonų per parą);

7.6. Konditerijos gaminių ar sirupų gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 tonos per parą);

7.7. Cukraus gamyba;

7.8. Skerdyklų įrengimas (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 10 tonų skerdienos per parą);

7.9. Krakmolo ar krakmolo produktų gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 tonos per parą);

7.10. Mėsos ar žuvų perdirbimas (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 tonos per parą);

7.11. Mielių gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 2 tonos per parą);

7.12. Spirito gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 1 000 litrų per parą);

7.13. Tabako gaminių gamyba.

8. Tekstilės, odos, medienos ir popieriaus pramonė:

8.1. Celiuliozės gamyba ar perdirbimas;

8.2. Popieriaus ar kartono gamyba (kai gamybos pajėgumas – mažiau kaip 200, bet daugiau kaip 20 tonų per parą);

8.3. Pluoštų ar tekstilės apdorojimas (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 200 000 m⁽²⁾ per metus);

8.4. Odų ar kailių išdirbimas (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 500 m⁽²⁾ per parą);

8.5. Medienos plaušo plokščių gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 5 000 m⁽²⁾ per parą), medienos drožlių plokščių gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 100 m⁽³⁾ per parą) ar faneros gamyba (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 50 m⁽³⁾ per parą).

9. Gumos pramonė:

Produktų iš elastomerų gamyba ar perdirbimas (kai gamybos pajėgumas – daugiau kaip 15 tonų per parą).

10. Inžineriniai statiniai:

10.1. Antžeminių elektros perdavimo linijų tiesimas (kai įtampa žemesnė kaip 110 kV, o linijos trumpesnės kaip 15 km, bet ilgesnės kaip 3 km);

10.2. Urbanistinių objektų, įskaitant prekybos ar pramogų centrus, autobusų ar troleibusų parkus, mašinų stovėjimo aikštes ar garažų kompleksus, sporto ir sveikatingumo kompleksus, statyba (kai užimamas didesnis kaip 0,5 ha plotas);

10.3. Antžeminių ar požeminių geležinkelių, išskyrus pagrindinius viešojo naudojimo geležinkelius, (ilgesnių kaip 2 km) tiesimas;

10.4. Geležinkelių, kelių, jūrų ar oro transporto krovinių paskirstymo ar perkrovimo įrenginių ar terminalų įrengimas (kai įrengiamas didesnis kaip 0,5 ha plotas);

10.5. Oro uostų ar aerodromų įrengimas (kai kilimo ir tūpimo takas trumpesnis kaip 2 100 m);

10.6. Rajoninių kelių (ilgesnių kaip 2 km) tiesimas;

10.7. Kelių, turinčių keturias ar daugiau eismo juostų, tiesimas ar kelių, turinčių mažiau negu keturias eismo juostas, rekonstravimas, įrengiant juose keturias ar daugiau eismo juostų (kai tiesiamas ar rekonstruojamas trumpesnis kaip 10 km, bet ilgesnis kaip 2 km nenutrūkstamas kelio ruožas);

10.8. Jūros uostų ar priplaukų įrengimas (laivams, kurių keliamoji galia, – mažiau kaip 1 350 tonų, o uosto ar priplaukos plotas – daugiau kaip 1 ha);

10.9. Vidaus vandenų kelių, uostų ar priplaukų įrengimas (kai tinka laivams, kurių keliamoji galia, – mažiau kaip 1 350 tonų, o uosto ar priplaukos plotas – daugiau kaip 1 ha);

10.10. Jūros uostų akvatorijų bei įplaukos kanalų gilinimas;

10.11. Apsisaugoti nuo potvynių skirtų hidrotechnikos statinių statyba (kai plotas didesnis kaip 1 ha);

10.12. Tramvajaus, požeminių geležinkelių ar kitokio transporto, iš dalies ar išimtinai naudojamo keleiviams vežti, linijų (ilgesnių kaip 2 km) tiesimas;

10.13. Kabančio transporto (pvz., keltuvų) ar funikulierių, iš dalies ar išimtinai naudojamo keleiviams vežti, linijų (ilgesnių kaip 500 m) tiesimas;

10.14. Naftos ar cheminių medžiagų tiekimo vamzdynų tiesimas (kai vamzdžio skersmuo – mažiau kaip 800 mm, o ilgis – mažiau kaip 40 km);

10.15. Dujų tiekimo vamzdynų tiesimas (kai vamzdžio skersmuo – mažiau kaip 800 mm, o ilgis – mažiau kaip 40 km, bet daugiau kaip 5 km);

10.16. Vandens kanalų (ilgesnių kaip 1 km) įrengimas;

10.17. Priešerozinių jūros pakrantės statinių ar įrenginių, galinčių pakeisti jūros pakrantę, (pvz., pylimų, molų ir kt.) statyba ar įrengimas;

10.18. Vandenviečių įrengimas (kai pajėgumas – mažiau kaip 10 milijonų m³), bet daugiau kaip 350 000 m³ per metus);

10.19. Tiltų (ilgesnių kaip 250 m) statyba.

11. Kitos planuojamos ūkinės veiklos rūšys:

11.1. Variklinių transporto priemonių nuolatinių lenktyniavimo ar išbandymo trasų įrengimas (kai įrengiamas didesnis kaip 1 ha plotas);

11.2. Nepavojingų atliekų naudojimas energijai gauti ar šalinimas, išskyrus 1 priedo 9.7 punkte nurodytą veiklą;

11.3. Vandenvėlybos įrenginių įrengimas:

11.3.1. miestų, miestelių ar kaimų nuotekų valymo įrenginiai (galintys išvalyti mažiau kaip 50 000, bet daugiau kaip 2 000 gyventojų ekvivalentą atitinkantį teršalų kiekį);

11.3.2. paviršinių nuotekų valymo įrenginiai (skirti paviršinėms nuotekoms, surenkamoms kanalizacijos tinklais iš 50 ha ir didesnės teritorijos);

11.3.3. pramoninių nuotekų valymo įrenginiai;

11.4. Vandenvalos įrenginių dumblo ar kitokio užteršto dumblo utilizavimo ar saugojimo įrenginių įrengimas;

11.5. Iškasto grunto gramzdinimas;

11.6. Požeminių vandenų dirbtinis papildymas (kai per metus papildoma mažiau kaip 10 milijonų m(3) vandens);

11.7. Nuotėkio perskirstymas upių baseinams (kai per metus perskirstoma mažiau kaip 100 milijonų m(3) vandens) ar vandens išteklių perskirstymas upių baseinams (kai daugiametis vidutinis baseino, iš kurio imamas vanduo, nuotėkis yra mažesnis kaip 2 000 milijonų m(3) vandens per metus ir perskirstoma mažiau kaip 5 procentai šio nuotėkio);

11.8. Metalų laužo, įskaitant nereikalingas transporto priemones, saugyklų įrengimas (kai įrengiamas didesnis kaip 0,5 ha plotas);

11.9. Variklių, turbinų ar reaktorių išbandymų įrenginių įrengimas (kai pagrindinis plotas didesnis kaip 500 m(2));

11.10. Sprogstamųjų medžiagų sunaikinimo ar kenksmingumo pašalinimo įrenginių įrengimas arba sprogstamųjų medžiagų sunaikinimo ar kenksmingumo pašalinimo vietų nustatymas;

11.11. Kritusių ar sergančių gyvulių supirkimas arba skerdimas (kai pajėgumas didesnis kaip 10 gyvulių per parą);

11.12. Galvaninių elementų gamyba (kai pagaminama daugiau kaip 5 000 vienetų per metus);

11.13. Ežerų valymas ar jų vandens lygio reguliavimas (kai valomas ar reguliuojamas didesnis kaip 0,5 ha plotas);

11.14. Nuosėdų išgavimas iš jūros ar vidaus vandens telkinių dugno tokiems tikslams kaip statyba, paplūdimių papildymas ar atkūrimas, žaliava pramonei ar kt.;

11.15. Pramonės objektų valdų plėtimas (kai plečiamas didesnis kaip 0,5 ha plotas);

11.16. Šaudmenų gamyba;

11.17. Televizijos, radijo stočių, radarų įrenginių įrengimas (kai bendras siųstuvų galingumas – 20 kW ir daugiau);

11.18. Krematorių įrengimas;

11.19. Naujų kapinių įrengimas.

11.20. Pavojingų atliekų šalinimas ar naudojimas, išskyrus:

11.20.1. 1 priedo 9.6 punkte nurodytą veiklą;

11.20.2. pavojingų atliekų naudojimą Atliekų tvarkymo įstatymo 2 priede nurodytu R13 būdu, kai vienu metu saugoma ne daugiau kaip 10 tonų atliekų.

12. Turizmas ir laisvalaikis:

12.1. Jachtų ar valčių priplaukų įrengimas (kai priplaukos plotas didesnis kaip 0,2 ha);

12.2. Poilsio namų ar viešbučių kompleksų už miestų ribų statyba (kai užimamas plotas didesnis kaip 0,5 ha);

12.3. Nuolatinių stovyklaviečių ar kempingų (kurių plotas didesnis kaip 1 ha) įrengimas;

12.4. Teminių parkų (kurių plotas didesnis kaip 0,5 ha) įrengimas.

13. Į Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašą įrašyta planuojama ūkinė veikla, skirta eksperimentiniam tobulinimui ar bandymui ir nevykdoma ilgiau kaip dvejus metus.

14. Į Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašą ar į Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašą įrašytos planuojamos ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas, įskaitant esamų statinių rekonstravimą, gamybos proceso ir technologinės įrangos modernizavimą ar keitimą, gamybos būdo, produkcijos kiekio (masto) ar rūšies pakeitimą, naujų technologijų įdiegimą ir kitus pakeitimus, galinčius daryti neigiamą poveikį aplinkai, išskyrus 1 priedo 10 punkte nurodytus atvejus.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIO
APLINKAI VERTINIMO ĮSTATYME NENUMATYTŲ POVEIKIO VISUOMENĖS
SVEIKATAI VERTINIMO ATVEJŲ SĄRAŠAS**

Eil. Nr..	Atvejo apibūdinimas	Kodas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikaciją
1.	Žemės ūkio augalų auginimas; prekinė daržininkystė; sodininkystė	01.1
2.	Gyvulininkystė	01.2
3.	Žemės ūkio augalų ir gyvulių auginimas (mišrusis žemės ūkis)	01.3
4.	Žemės ūkio ir gyvulininkystės paslaugų veikla, išskyrus veterinariją; dekoratyvinė sodininkystė	01.4
5.	Miškininkystė ir medienos ruošimas	02.01
6.	Žvejyba, žuvų auginimas ir susijusių paslaugų veikla	05.0
7.	Durpių gavyba ir aglomeracija	10.3
8.	Nevalytos naftos ir gamtinių dujų gavyba	11.1
9.	Paslaugų veikla, būdinga naftos ir dujų gavybai, išskyrus žvalgybą	11.2
10.	Akmens karjerų eksploatavimas	14.1
11.	Smėlio ir molio karjerų eksploatavimas	14.2
12.	Mineralinių iškasenų chemijos pramonei ir trąšoms gaminti kasyba	14.3
13.	Druskos gamyba	14.4
14.	Kita, niekur kitur nepriskirta, kasyba ir karjerų eksploatavimas	14.5
15.	Mėsos ir mėsos produktų gamyba, paruošimas, perdirbimas ir konservavimas	15.1

16.	Žuvų ir žuvų produktų paruošimas, perdirbimas ir konservavimas	15.2
17.	Vaisių, uogų ir daržovių paruošimas, perdirbimas ir konservavimas	15.3
18.	Gyvulinių ir augalinių riebalų bei aliejaus gamyba	15.4
19.	Pieno produktų gamyba	15.5
20.	Grūdų malimo produktų, krakmolo ir krakmolo produktų gamyba	15.6
21.	Paruoštų pašarų gyvuliams gamyba	15.7
22.	Kitų maisto produktų gamyba	15.8
23.	Gėrimų gamyba	15.9
24.	Tabako gaminių gamyba	16.0
25.	Tekstilės pluoštų paruošimas ir verpimas	17.1
26.	Audimas	17.2
27.	Tekstilės apdaila	17.3
28.	Gatavų tekstilės gaminių, išskyrus drabužius, gamyba	17.4
29.	Kitų tekstilės gaminių ir dirbinių gamyba	17.5
30.	Megztų (trikotažinių) ir nertų medžiagų gamyba	17.6
31.	Megztų (trikotažinių) ir nertų gaminių bei dirbinių gamyba	17.7
32.	Odinių drabužių siuvimas	18.1
33.	Kitų drabužių siuvimas ir drabužių priedų gamyba	18.2
34.	Kailių išdirbimas ir dažymas; kailinių gaminių ir dirbinių gamyba	18.3
35.	Odų rauginimas ir išdirbimas	19.1
36.	Lagaminų, rankinių ir panašių reikmenų, balno reikmenų ir pakinktų gamyba	19.2
37.	Avalynės gamyba	19.3
38.	Medienos pjaustymas ir obliavimas, medienos įmirkymas	20.1
39.	Faneravimo dangos gamyba; klijuotos sluoksninės medienos, daugiasluoksnių plokščių, smulkinių, medienos plaušų plokščių bei kitų skydų ir plokščių gamyba	20.2

40.	Statybinių dailidžių ir stalių dirbinių gamyba	20.3
41.	Medinės taros gamyba	20.4
42.	Kitų medienos gaminių gamyba; dirbinių iš kamštienos, šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba	20.5
43.	Plaušienos, popieriaus ir kartono gamyba	21.1
44.	Popierinių ir kartoninių gaminių gamyba	21.2
45.	Leidyba	22.1
46.	Spausdinimas ir su juo susijusi paslaugų veikla	22.2
47.	Koksavimo krosnių produktų gamyba	23.1
48.	Rafinuotų naftos produktų gamyba	23.2
49.	Pagrindinių chemikalų gamyba	24.1
50.	Pesticidų ir kitų agrocheminių medžiagų gamyba	24.2
51.	Dažų, lakų ir panašių dangų medžiagų, spaustuvinių dažų ir mastikų gamyba	24.3
52.	Vaistų pramonės, medicininių cheminių gaminių bei botanikos produktų gamyba	24.4
53.	Muilo ir ploviklių, valiklių ir blizgiklių, kvepalų ir tualetinių priemonių gamyba	24.5
54.	Kitų cheminių medžiagų gamyba	24.6
55.	Cheminių pluoštų gamyba	24.7
56.	Guminių gaminių gamyba	25.1
57.	Plastikinių gaminių gamyba	25.2
58.	Stiklo ir stiklo gaminių bei dirbinių gamyba	26.1
59.	Ugniai neatsparių keraminių gaminių, išskyrus skirtų statybos reikmėms, gamyba; ugniai atsparių keraminių dirbinių gamyba	26.2
60.	Keraminių apdailos ir šaligatvio plytelių gamyba	26.3
61.	Degto molio plytų, plytelių ir statybinių dirbinių gamyba	26.4
62.	Cemento, kalkių ir gipso gamyba	26.5
63.	Betono, gipso ir cemento gaminių bei dirbinių gamyba	26.6
64.	Dekoratyvinio ir statybinio akmens pjaustymas, tašymas ir apdailinimas	26.7

65.	Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	26.8
66.	Tomo ketaus ir plieno bei ferolydinių gamyba	27.1
67.	Vamzdžių gamyba	27.2
68.	Kitas pirminis geležies ir plieno apdirbimas	27.3
69.	Pagrindinių tauriųjų ir spalvotųjų metalų gamyba	27.4
70.	Metalų liejinių gamyba	27.5
71.	Konstruktinių metalo gaminių gamyba	28.1
72.	Metalinių cisternų, rezervuarų ir talpyklų gamyba; centrinio šildymo radiatorių ir katilų gamyba	28.2
73.	Garų generatorių, išskyrus centrinio šildymo karšto vandens katilus, gamyba	28.3
74.	Metalo kalimas, presavimas, štapavimas ir profiliavimas; miltelių metalurgija	28.4
75.	Metalų apdorojimas ir dengimas, bendroji mechaninė technologija	28.5
76.	Peilių, šakučių, įrankių ir bendrųjų metalo dirbinių gamyba	28.6
77.	Kitų metalo gaminių gamyba	28.7
78.	Mašinų mechaninei jėgai gaminti ir naudoti, išskyrus orlaivių, transporto priemonių ir motociklų variklius, gamyba	29.1
79.	Kitų bendrosios paskirties mechanizmų gamyba	29.2
80.	Žemės ir miškų ūkio mašinų gamyba	29.3
81.	Staklių gamyba	29.4
82.	Kitų specialiosios paskirties mašinų gamyba	29.5
83.	Ginklų ir šaudmenų gamyba	29.6
84.	Kitų, niekur kitur nepriskirtų, buitinių aparatų ir prietaisų gamyba	29.7
85.	Įstaigos įrangos ir kompiuterių gamyba	30.0
86.	Elektros variklių, generatorių ir transformatorių gamyba	31.1
87.	Elektros paskirstymo ir valdymo įrangos gamyba	31.2
88.	Izoliuotųjų laidų ir kabelių gamyba	31.3
89.	Akumuliatorių, galvaninių elementų ir galvaninių baterijų	31.4

	gamyba	
90.	Apšvietimo įrangos ir elektros lempų gamyba	31.5
91.	Kitos, niekur kitur nepriskirtos, elektrinės įrangos gamyba	31.6
92.	Elektroninių lempų ir vamzdžių bei kitų elektrinių komponentų gamyba	32.1
93.	Televizijos ir radijo siųstuvų, laidinės telefonijos ir telegrafijos aparatūros gamyba	32.2
94.	Televizijos ir radijo imtuvų, garso ir vaizdo įrašymo ar atkūrimo aparatūros bei su ja susijusių	32.3
	reikmenų gamyba	
95.	Medicinos ir chirurgijos įrangos bei ortopedijos aparatų gamyba	33.1
96.	Matavimo, tikrinimo, bandymo, navigacijos ir kitų, išskyrus technologinių procesų valdymo įrangą,	33.2
	prietaisų bei aparatų gamyba	
97.	Technologinių procesų valdymo įrangos gamyba	33.3
98.	Optinių prietaisų ir fotografijos įrangos gamyba	33.4
99.	Įvairių tipų laikrodžių gamyba	33.5
100.	Variklinių transporto priemonių gamyba	34.1
101.	Variklinių transporto priemonių kėbulų gamyba, priekabų ir puspriekabių gamyba	34.2
102.	Variklinių transporto priemonių ir jų variklių dalių ir reikmenų gamyba	34.3
103.	Laivų ir valčių statyba bei remontas	35.1
104.	Geležinkelių ir tramvajų lokomotyvų bei riedmenų gamyba	35.2
105.	Orlaivių ir erdvėlaivių gamyba	35.3
106.	Motociklų ir dviračių gamyba	35.4
107.	Kitos, niekur kitur nepriskirtos, transporto įrangos gamyba	35.5
108.	Baldų gamyba	36.1
109.	Papuošalų, juvelyrinių ir panašių dirbinių bei gaminių gamyba	36.2

110.	Muzikos instrumentų gamyba	36.3
111.	Sporto reikmenų gamyba	36.4
112.	Žaidimų ir žaislų gamyba	36.5
113.	Įvairi, kita, niekur kitur nepriskirta, gamyba	36.6
114.	Metalo atliekų ir laužo perdirbimas	37.1
115.	Ne metalo atliekų ir laužo perdirbimas	37.2
116.	Elektros gamyba ir paskirstymas	40.1
117.	Dujų gamyba; dujinio kuro paskirstymas dujotiekiais	40.2
118.	Garų ir karšto vandens tiekimas	40.3
119.	Vandens rinkimas, valymas ir paskirstymas	41.0
120.	Variklinių transporto priemonių pardavimas	50.1
121.	Variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas	50.2
122.	Variklinių transporto priemonių atsarginių dalių ir pagalbinių reikmenų pardavimas	50.3
123.	Motociklų ir jų atsarginių dalių bei pagalbinių reikmenų pardavimas, techninė priežiūra ir remontas	50.4
124.	Automobilių degalų mažmeninė prekyba	50.5
125.	Didmeninė prekyba už atlyginimą ar pagal sutartį	51.1
126.	Žemės ūkio žaliavų ir gyvū gyvulių didmeninė prekyba	51.2
127.	Maisto, gėrimų, tabako ir jo gaminių didmeninė prekyba	51.3
128.	Namų ūkio reikmenų didmeninė prekyba	51.4
129.	Ne žemės ūkio tarpinių produktų bei atliekų ir laužo didmeninė prekyba	51.5
130.	Mašinų, įrangos ir reikmenų didmeninė prekyba	51.6
131.	Kita didmeninė prekyba	51.7
132.	Mažmeninė prekyba nespecializuotose parduotuvėse	52.1
133.	Maisto, gėrimų ir tabako mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse	52.2
134.	Farmacijos ir medicinos prekių, kosmetikos ir tualetų reikmenų mažmeninė prekyba	52.3
135.	Kita naujų prekių mažmeninė prekyba specializuotose	52.4

	parduotuvėse	
136.	Naudotų daiktų mažmeninė prekyba parduotuvėse	52.5
137.	Mažmeninė prekyba ne parduotuvėse	52.6
138.	Asmeninių ir namų ūkio reikmenų taisymas	52.7
139.	Viešbučiai	55.1
140.	Stovyklavietės ir aprūpinimas kita laikina buveine	55.2
141.	Restoranai	55.3
142.	Barai	55.4
143.	Valgyklos ir pagaminto valgio tiekimas	55.5
144.	Geležinkelių transportas	60.1
145.	Kitas sausumos transportas	60.2
146.	Jūrų ir pakrančių vandens transportas	61.1
147.	Vidaus vandens transportas	61.2
148.	Tvarkaraštyje nurodytas oro transportas	62.1
149.	Tvarkaraštyje nenurodytas oro transportas	62.2
150.	Kosminis transportas	62.3
151.	Krovinio tvarkymas ir sandėliavimas	63.1
152.	Kita papildomoji transporto veikla	63.2
153.	Kitų transporto agentūrų veikla	63.4
154.	Telekomunikacijos	64.2
155.	Gamtos mokslų ir inžinerijos moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla	73.1
156.	Pramoninis valymas	74.7
157.	Kita, niekur nepriskirta, įvairi verslo veikla	74.8
158.	Pradinis mokslas	80.1
159.	Vidurinis mokslas	80.2
160.	Aukštasis ir aukštesnysis mokslas	80.3
161.	Suaugusiųjų ir kitas švietimas	80.4
162.	Žmonių sveikatos priežiūros veikla	85.1
163.	Veterinarinė veikla	85.2
164.	Socialinio darbo veikla	85.3
165.	Nuotėkų ir atliekų šalinimo, sanitarinių sąlygų užtikrinimo	90.0

	ir panaši veikla	
166.	Kino filmų ir vaizdajuosčių gamyba, platinimas ir kitokia veikla	92.1
167.	Radijo ir televizijos veikla	92.2
168.	Kita pramoginė veikla	92.3
169.	Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kita kultūrinė veikla	92.5
170.	Sportinė veikla	92.6
171.	Kita poilsio organizavimo veikla	92.7
172.	Kita aptarnavimo veikla	93.0

ŪKINĖS KOMERCINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ, KURIOMS BŪTINAS LEIDIMAS-HIGIENOS PASAS, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Ūkinės komercinės veiklos grupės pavadinimas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (kodas/pakodis)
1.	Kvepalų ir tualetų priemonių gamyba (24.52)
2.	Protežų gamyba (33.10.20)
3.	Paruošiantys ir parduodantys vaistus vaistininkai (52.31)
4.	Viešbučiai (55.10)
5.	Jaunimo nakvynės namai ir kalnų turistinės stovyklos (55.21)
6.	Poilsio namų veikla (55.23.10)
7.	Aprūpinimas kita laikina buveine (55.23.20)
8.	Bendrasis vidurinis mokymas (80.21)
9.	Vaikų poilsio stovyklų veikla (55.23.30)
10.	Informacijos perdavimas radijo ryšio sistemomis (64.20.20)
11.	Ikimokyklinis ugdymas (80.10.10)
12.	Pradinis mokymas (80.10.30)
13.	Techninis ir profesinis vidurinis mokymas (80.22)
14.	Aukštasis mokslas (80.30)
15.	Suaugusiųjų ar kitas švietimas (80.4)
16.	Ligoninių veikla (85.11)
17.	Medicininės praktikos veikla (85.12)
18.	Stomatologinės praktikos veikla (85.13)
19.	Kraujo perpylimo įstaigų ir kraujo bankų veikla (85.14.20)
20.	Socialinio darbo veikla, susijusi su apgyvendinimu (85.31)
21.	Kino juostų ir vaizdajuosčių rodymas kino teatruose (92.13.10)
22.	Koncertų ir teatro salių veikla (92.32.10)
23.	Šokių ir pramogų salių ir kitų meno renginių eksploatavimo veikla (92.32.20)
24.	Mugių ir atrakcionų parkų veikla (92.33), išskyrus mugių veiklą
25.	Sporto arenų ir stadionų eksploatavimo veikla (92.61)
26.	Sporto mokyklų ir klubų veikla (92.62.10)
27.	Tekstilės ir kailių gaminių skalbimas ir sausasis valymas (93.01)
28.	Kirpyklų veikla (93.02.10)
29.	Kosmetikos kabinetų ir salonų veikla (93.02.20)
30.	Laidotuvių biurų veikla (93.03.10)
31.	Pirčių, saunų, soliariumų veikla (93.04.10)
32.	Masažo kabinetų veikla (93.04.20)
33.	Ūkinė komercinė veikla gyvenamuosiuose namuose ir mažaaukščių gyvenamųjų namų teritorijose, išskyrus juridinius, finansinius, vertimų, projektavimo ir panašių įstaigų biurus, maisto tvarkymo subjektus